

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	18

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	17

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

A Ő	:Anonim Őirket
AB	:Avrupa Birliği
BAP	:Bilimsel Araştırma Projeleri
EKAP	:Elektronik Kamu Alımları Platformu
ERASMUS	:Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği İçin Avrupa Topluluğu Eylem Programı
TAGEM	:Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TÜBİTAK	:Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSEB	:Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
TEKNOPARK	:Teknoloji Parkı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Kira Gelirlerinin Mevzuata Uygun Şekilde Muhasebeleştirilmemesi
2. Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması
3. Hurdaya Ayrılan Demirbaşların Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında Tutulması, Kayıtlardan Çıkarılmaması
4. Döner Sermaye İşletmesi Birimlerinin Elektrik Giderlerinin Kurum Bütçesinden Karşılanması
5. Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım İçin Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması
6. Üniversitede Araştırma Dekanlığı ve Öğrenci İşleri Dekanlığı Kurulması ve Dekan Görevlendirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Erciyes Üniversitesi 07.11.1978 tarihinde 2175 sayılı kanunla Kayseri Üniversitesi adı altında kurulmuş olup, 1982 yılında Erciyes Üniversitesi adını almıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Erciyes Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 19 fakülte, 1 yüksekokul, 7 enstitü, 2 meslek yüksekokulu, 6 Bölüm ile 42 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	507	92	599
Doçent	258	90	348
Doktor öğretim üyesi	403	112	515
Öğretim görevlisi	275	83	358
Araştırma görevlisi	660	363	1.023
Toplam	2.103	740	2.843

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	857	427	1284
Sağlık	1.406	594	2.000
Avukatlık	6	1	7
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	234	70	304
Yardımcı	351	191	542
Sözleşmeli	118	541	659
İşçi	1.797	17	1.814
Toplam	4.769	1.841	6.610

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel sayısı toplamı 6.872’dir. Ayrıca Üniversitede 39 adet yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “ÖzelBütçeli İdareler” bölümünde yer alan Erciyes Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl

sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	1.885.185.283,00	1.883.083.765,81	99
Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	259.342.540,00	259.084.795,14	99
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	364.386.145,00	273.350.021,31	75
Cari Transferler	187.345.073,00	185.642.213,68	99
Sermaye Giderleri	396.287.415,00	370.967.553,42	93
Toplam	3.092.546.456,00	2.972.128.349,36	96

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 2.108.026.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 984.520.456,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 3.092.546.456,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 96'sı kullanılmıştır.

2023 yılsonu itibarıyla bütçe giderleri 2.972.128.349,36 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %96'sı kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.885.185.283,00 TL ödeneğin 1.883.083.765,81 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 259.342.540,00 TL ödeneğin 259.084.795,14 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 364.386.145,00 TL ödeneğin 273.350.021,31 TL'si, cari transferlerde 187.345.073,00 TL ödeneğin 185.642.213,68 TL'si, sermaye giderlerinde 396.287.415,00 TL ödeneğin 370.967.553,42 TL'si kullanılmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM), Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), Avrupa Birliği (AB) projeleri hibelerinden toplam 193.562.711,38 TL ve Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı (ERASMUS) hibesi olarak toplam 441.789,85 avro bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4:2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	64.670.000,00	101.781.025,83	157
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.974.964.000,00	2.898.729.841,28	146
Diğer Gelirler	68.392.000,00	120.223.237,64	175
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Toplam	2.108.026.000,00	3.120.734.104,75	148
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	2.617.644,40	-
Net Toplam	2.108.026.000,00	3.118.116.460,35	147

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 2.108.026.000,004 TL olan Üniversitenin, yılsonunda net bütçe geliri 3.118.116.460,35 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 3.269.002.308,65 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 2.617.644,40 TL ve faaliyet gideri 2.916.201.814,69 TL olan Üniversite, 2023 yılını 350.182.849,56 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 1.354.500.745,18 TL, gider toplamı 1.631.104.294,00 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem net zararı 276.603.548,82 TL olmuştur.

Üniversitenin Avukat Ahmet Ulucan Kızılay Konukevi ve Talas Konukevi Sosyal Tesislerinin 2023 yılı gelir toplamı 2.173.171,50 TL, gider toplamı 288.896,21 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 1.884.275,29 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 30/04/2004 tarih ve 25448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/7127 sayılı karar ile ilan edilen ve 8 Şubat 2005 tarihinde kurulan Teknoloji Parkı (TEKNOPARK) AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin 2023 yılı sermayesi 1.300.000,00 TL olup Üniversitenin % 82 oranında yani 1.066.000 TL ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş

temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede her yıl hizmet içi eğitimler kapsamında “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” konulu eğitimler verilmekte olup, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkelerine ilişkin hususlar Personel Daire Başkanlığı İşleyiş Prosedürü içerisinde yerini almıştır. Mevcut durumda verilen eğitimler kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi, disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, ile Personel Daire Başkanlığı hizmet faaliyetlerindeki hassas görevler Personel Daire Başkanlığı İşleyiş Prosedürü çerçevesinde hazırlanmış ve Personel Daire Başkanlığı web sitesinde duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmasına rağmen bu çalışmalar

henüz tamamlanmamıştır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak henüz tamamlanmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, henüz tamamlanmamıştır. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin Ön Mali Kontrol Yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yeterli teknik altyapı olmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 5 tanesi de doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışması mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Kira Gelirlerinin Mevzuata Uygun Şekilde Muhasebeleştirilmemesi

Kurum tarafından gerçekleştirilen taşınmaz kiralamaalarının mevzuata uygun şekilde muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün "Taşınmazlara İlişkin İşlemler" konulu 26.11.2014 tarihli ve 90192509-210.05.02-13278 Sayılı Genel Yazısıyla 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı ihdas edilmiştir.

"Taşınmazlara İlişkin İşlemler" konulu söz konusu Genel Yazıya göre; kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden 990 nolu hesabın ilgili yardımcı hesabına borç, 999 nolu hesaba alacak; diğer taraftan toplam kira gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 nolu hesabın bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 nolu hesaba alacak kaydedilecektir. Dönem sonlarında 993 nolu hesap yardımcı hesaplar bazında güncellenecek; kira gelirleri tahsil edildikçe 993 ve 999 nolu hesaplara ters kayıt yapılacak; kira gelirlerinin tamamı tahsil edilince de 990, 993 ve 999 nolu hesaplar ters kayıtlarla kapatılacaktır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre tahsil edilen ve edilecek olan kira bedellerinin muhasebe kayıtlarında; kira bedelinin peşin tahsil edilen kısmı için 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Gelirleri Hesabına kayıt yapılmayacak olup (zira bu hesap peşin alınan kira gelirleri dışında kalan tutarların izlenilmesinde kullanılacaktır), banka aracılığıyla peşin alınan tutarı 600 Gelirler, diğer kısmı 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesaplarına alınacak, ancak bu kiralardan ertesi yıla ait olanlar var ise 480 Gelecek Yıllara Ait

Gelirler Hesabının kullanılması gerekecektir. Diğer taraftan yılsonu itibarıyla tahakkuk zamanına bir yıldan daha az süre kalan peşin tahsil edilmiş kira gelirleri, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubunda yer alan 380 nolu hesaba aktarılacaktır.

Diğer taraftan, üniversitenin envanter çalışmalarının tamamlanmamış olması bulguda belirtilen T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün “Taşınmazlara İlişkin İşlemler” konulu Genel Yazısında belirtilen şekliyle nazım hesapların kullanımını tümüyle etkilememektedir. Envanter çalışmalarının ivedilikle tamamlanarak, bu hesaplar kullanılıncaya kadar geçen süre içerisinde toplam kira gelirlerinin (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; dönem sonlarında, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarların sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak, kira gelirleri tahsil edildiğinde ise 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydının yapılarak takip edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılan denetimler sonucunda;

- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından söz konusu taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden 990, 993 ve 999 nolu nazım hesaplara kaydedilmesi gerekirken, ilgili kaydın yapılmadığı,

- Peşin tahsil edilen kira gelirleri için ise 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı,

Tespit edilmiştir.

Kurum cevabında bundan sonra yapılacak tahsilatlarda bulguya göre işlem yapılacağını ifade etse de 2023 yılı kayıtlarındaki ve mali tablolardaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Kurum tarafından gerçekleştirilen taşınmaz kiralalarının belirtilen mevzuat hükümlerine uygun şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden

farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından parsellerin kamulaştırma işlemlerindeki engeller nedeniyle cins tashihi yapılamadığı belirtilse de, taşınmazların uzun yıllardır üniversite mülkiyetinde olduğu gözönüne alındığında, kamulaştırma işlemlerinin tamamlanarak tapuda cins değişikliği çalışmalarına başlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak; cins tashihi'nin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak görülememesine neden olmaktadır.

BULGU 3: Hurdaya Ayrılan Demirbaşların Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında Tutulması, Kayıtlardan Çıkarılmaması

Üniversite bünyesinde, hurdaya ayrılan demirbaşların ve stokların yıldan yıla artış gösterdiği ve bu demirbaş ve stokların herhangi bir şekilde elden çıkarılmadığı tespit edilmiştir.

20 Mart 1971 tarihli ve 7-2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Resmi Daire ve İdareler ile İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara ait müessese ve iştiraklerinin her çeşit maden hurdaları ile bunların hurda haldeki alaşımlarının ve kullanılmayacak hale gelmiş bulunan muharrir ve müteharrir araçlarının, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurdasan A.Ş.'ye satış yoluyla devri gerekmektedir. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurdasan A.Ş.'ye ya da Kimya Endüstrisi Kurumunun kendisi adına hurdayı toplamaya yetki verdiği bir işletmeye satılması; bu ikisinin mümkün olmaması halinde ise Hurdasan A.Ş fiyatları üzerinden Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde satılması gerekmektedir.

Kurumun 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 yılı mali tablolarından alınan bilgiye göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda 2019 yılında 7.783.234,81 TL, 2020 yılında 8.432.201,17 TL, 2021 yılında 9.192.922,54 TL, 2022 yılında 9.861.321,39 TL ve 2023 yılında 10.740.661,14 TL'lik hurda demirbaş kaydı mevcuttur. Yıllar itibariyle bu tür kullanılmayan, ekonomik ömrünü tamamlamış demirbaşların kayıtlardan çıkarılmadığı, satılmadığı tespit edilmiştir. Bu işlemlerin yapılmaması Kurumun mali tablolarındaki borç ve alacak toplamlarının büyümesine neden olmaktadır. Bu tür demirbaşların depolanması, saklanması kurum için bir maliyet oluşturmaktadır, ayrıca, bu demirbaşların değerleri zamanla daha da azalmaktadır.

Kamu idaresi yıllar bazında hurda demirbaşın satış işlemlerinin büyük ölçüde gerçekleştirildiğini ancak bunun muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığını belirtmiştir. Ancak mali tabloların güvenilirliği için fiili durumun muhasebe kayıtlarıyla uyumlu olması önem arz etmektedir.

Dolayısıyla, Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda biriken hurdaya ayrılan demirbaşların satılması ve mezkur mevzuata göre işlemlerin tamamlanarak kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 4: Döner Sermaye İşletmesi Birimlerinin Elektrik Giderlerinin Kurum Bütçesinden Karşlanması

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde faaliyet gösteren Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne ait elektrik giderlerinin özel bütçeden karşılandığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58'inci maddesinin (b) bendinde; Döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın, tıp ve diş hekimliği fakülteleri sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ile açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 35'i, ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu, sürekli eğitim merkezleri ile bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 30'u, diğer yükseköğretim kurumları için ise asgari yüzde 15'inin ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı, bu oranları yüzde 75'ine kadar artırmaya üniversite yönetim kurulunun yetkili olduğu,

(İ) bendinde; Döner sermaye işletmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde, kaynakların ekonomik, verimli ve tasarruflu kullanılmasının esas olduğu, yapılacak olan ödemelerde gelir-gider dengesinin gözetilmesinin zorunlu olduğu,

Belirtilmiştir.

Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa dayanılarak hazırlanan 2022-2024 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin “4.1 Genel İlkeler” bölümü 8’inci maddesine göre; Döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacaktır.

Üniversite döner sermaye işletmesi bünyesinde hizmet veren Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Döner Sermaye İşletmesi tarafından kullanılan elektrik bedeli olan 3.391.201,08 TL özel bütçeden ödenmiştir.

İşletme tarafından ödenmesi gerekirken özel bütçe tarafından ödenen söz konusu cari giderler dolayısıyla kurumun giderleri gelir tablosunda olması gereken miktardan daha düşük gözükmektedir. Bunun sonucunda ise kurumun kar/zarar durumunu yansıtan gelir tablosu işletmenin gerçek durumunu yansıtamamakta bu durum mali tabloların güvenilirliğini zedelemektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılarak, Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından kullanılan elektrik fatura bedellerinin 2024 mali yılında bu birim tarafından ödendiği belirtilmiştir ancak 2023 yılı ödemelerine ilişkin herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Üniversite Döner Sermaye İşletme Birimlerine ait aydınlatma giderlerinin yukarıda değinilen mevzuat hükümleri kapsamında döner sermaye işletmesi tarafından karşılanması gerekmektedir.

BULGU 5: Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım İçin Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

Üniversite tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21/f ve 22/d maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların 2023 yılı toplamının Üniversitenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10’unu aştığı ve Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı halde alıma devam edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

Üniversitenin 2023 yılı bütçesine mal ve hizmet alımları için toplam 289.855.663,62 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 166.467.381,22TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar için bütçeye konulan ödeneğin %10'unu aştığı (%57 olduğu) ve Kamu İhale Kurumundan da izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, harcama birimlerine gereken işlemlerin yapılması için talimat verildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılması gerekmektedir.

BULGU 6: Üniversitede Araştırma Dekanlığı ve Öğrenci İşleri Dekanlığı Kurulması ve Dekan Görevlendirilmesi

Üniversitede Öğrenci İşleri Dekanlığı, Araştırma Dekanlığı birimleri kurulduğu, bu şekilde kurulan iki dekanlıkta dekan görevlendirilmesi yapıldığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Ana ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunlar içindeki fakülte, enstitü ve yüksekokulların, Cumhurbaşkanınca yapılan yükseköğretim planlaması çerçevesinde kanunla kurulacağı hükmü mevcuttur.

Kanun'un "Fakülte organları" başlıklı 16'ncı maddesinin (a) fıkrasında; fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekanın, rektörün önereceği üniversite içinden veya dışından üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçileceği ve normal usul ile atanacağı, süresi biten dekanın ise yeniden atanabileceği düzenlemesine yer verilmek suretiyle kanunla kurulan fakültele dekan atama yetkisinin Yükseköğretim Kurulunda olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Erciyes Üniversitesi Senatosunca kabul edilen "Erciyes Üniversitesi Araştırma Dekanlığı Görev Yetki ve Çalışma Usulleri Yönergesi" ile "Erciyes Üniversitesi Öğrenci

Dekanlığı Görev ve Çalışma Usulleri Yönergesi" ne göre öğrenci dekanlığı ve araştırma dekanlığı birimleri oluşturulmuş ve bu birimlere Rektör onayıyla Araştırma Dekanı ile Öğrenci Dekanı ataması yapılmıştır.

Her ne kadar İdare tarafından Araştırma Dekanlığı ve Öğrenci İşleri Dekanlığı Kurulması ve Dekan Görevlendirilmesi ile ilgili farklı üniversitelerde de benzer uygulamalar bulunduğu, ve bu Dekanların Üniversite bünyesindeki eğitim dekanlıklarına nazaran temel hedefler ve faaliyet alanları açısından çok farklı misyonlar üstlendiği ve görev alan dekanların vazifeyi gönüllülük esasıyla yürüttüğü, bu görevlerinden dolayı herhangi bir ilave haktan faydalanmadığı, ek bir ödeme almadığı, yapılanması, yetkileri, özlük hakları ve atamasının kanunla kurulan fakültelerden tamamen farklı olduğu ifade edilse de mevzuatın yukarıda belirtilen ilkelerine aykırı bir görevlendirme mevcuttur.

Bu nedenle; üniversite senato kararı ile dekanlıklar kurulması ve bu dekanlıklara Rektör onayıyla görevlendirmeler yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2022	Yerine Getirilmedi	Yeniden bulgu yazılmıştır.
Taşınmazlarda Cins Tashihinin Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bulgu olarak ele alınmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ERCİYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	18
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	21
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	21
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	21
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	22
6. DENETİM BULGULARI.....	22

KISALTMALAR

- BAP** :Bilimsel Araştırma Projeleri
EKAP :Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Döner Sermaye İşletmesine Bağlı Birimler Arasında Kaynak Aktarımı Yapılması
2. Satılan Mal ve Hizmetler Karşılığında Tahsil Edilen Tutarların Gelir Kaydedilmemesi
3. Üniversitenin Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğünde Üretilen ve Satışı Yapılan Emtianın İlgili Stok Kayıtlarına Alınmaması
4. İhale Usulleriyle Karşılanması Gereken İhtiyaçların Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması
5. Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 24.08.2000 tarih ve 24150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 09.06.2021 tarih ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

“(1) İşletme çalışmaları sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunur:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin taleplerine yönelik bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak ve benzeri hizmetler yapmak.

b) Kamu ve özel sektöre, ulusal ve uluslararası kuruluşlara, gerçek ve tüzel kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda, sınav ve belgelendirme hizmeti vermek.

c) Üniversitenin eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek.

ç) Klinik, poliklinik ve laboratuvarlarda yapılacak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, üretim ve bakımla ilgili faaliyetlerde bulunmak.

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek.

e) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat, tesisat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak.

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek; önceden Rektörden izin almak şartıyla elde edilen ürünlerin

pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

g) Sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların her türlü standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak.

ğ) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak.

h) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz ve ölçümler yapmak.

ı) Faaliyet alanı ile ilgili her türlü yayım ve basım işlerini yapmak”

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 22 dir.

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı, 32 idari memur ve 9 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 7’ sinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 13 memur görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile

belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse olup 2023 yılında özel bütçeden Hastane Bütçesine ödenek aktarması yapılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 1.650.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gelir ve gider bütçeleri 3.232.768.819,96 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2023 yılında 2.943.987.742,62 TL bütçe giderine karşılık 1.550.636.473,88 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 1.354.500.745,18 TL gelir elde edilmiş, 1.631.104.294,00 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 276.603.548,82 TL zarar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döner Sermaye İşletmesine Bağlı Birimler Arasında Kaynak Aktarımı Yapılması

Üniversitenin Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü ile Diş Hekimliği Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi bütçelerinden diğer işletme birimlerine kaynak aktarımı yapılmıştır.

18 Haziran 2020 tarihli ve 31159 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik" in "Gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi" ne İlişkin 8'inci maddesinin 7'inci fıkrasında; Tıp fakültesi, diş hekimliği fakültesi ve sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ile açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları tarafından elde edilen gelirler hariç olmak üzere, döner sermaye işletmesine bağlı birimler arasında karşılıksız veya borç olarak kaynak aktarımı yapılabileceği belirtilmiştir.

Üniversite Yönetim Kurulunun 08.06.2023 tarihinde yapılan toplantı kararı ile; Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü bünyesinden Hakan Çetinsaya İyi Klinik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü bünyesine 450.000 TL ve 18.08.2023 tarihinde yapılan toplantı kararı ile Diş Hekimliği Fakültesi Döner Sermaye İşletme biriminden Sürekli Eğitim Merkezi Müdürlüğü birimine 1.500.000 TL geri verilmek kaydıyla kaynak aktarımı yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabında bulguda yer alan tespitlere katılarak yapılan borç transferinin mevzuata aykırı olduğunu sonradan öğrendiklerini, hatanın telafi edilerek bundan sonra gerekli özeni göstereceklerini belirtmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği; sağlık uygulama ve araştırma merkezi ile diş hekimliği fakültesi döner sermaye birimlerinden diğer işletme birimlerine kaynak aktarımı yapılması mümkün değildir.

BULGU 2: Satılan Mal ve Hizmetler Karşılığında Tahsil Edilen Tutarların Gelir Kaydedilmemesi

Döner sermaye işletme birimlerince satılan mal ve hizmetler karşılığında tahsil edilen tutarların emanet hesapta izlendiği ve gelir kaydedilmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe İşletmeleri Yönetmeliği'nin 273'üncü maddesinde 336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabının, ticari olmayıp öğrenci hakkı, kira borçları,

faiz borçları, mahiyeti tespit edilemeyen tutarlar ile emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlar gibi çeşitli borçların izlenmesi amacıyla kullanılacağı düzenlenmiştir.

Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün muhasebe kayıtları üzerinde yapılan incelemede; 336.08 Mahiyeti Tespit Edilemeyen Tutarlar hesabında 2023 sonu itibarıyla 5.665.270,05 TL tutarında alacak kalanı bulunduğu, bu meblağın ilgili birimlerce satılan mal ve hizmetler karşılığında tahsil edilen ancak gelir kaydedilmeyen tutarlardan oluştuğu tespit edilmiştir. Ayrıca 5.665.270,05 TL tutarındaki mal veya hizmet satışı gelir kaydedilmediğinden bu tutar üzerinden hazine payı ve BAP payı da eksik hesaplanmıştır.

Sonuç olarak; 5.665.270,05 TL tutarındaki mal veya hizmet satışına ilişkin gelir kaydı yapılmamış ve bu tutar üzerinden kesilmesi gereken hazine payı ve BAP payı eksik hesaplanmıştır.

Her ne kadar Kamu idaresi mahiyeti tespit edilemeyen hesapların 2024 yılında gelire kaydedildiğini belirtse de kayıt işlemi 2023 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Söz konusu satışlar dolayısıyla tahsil edilen tutarların gelir kaydedilerek mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversitenin Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğünde Üretilen ve Satışı Yapılan Emtianın İlgili Stok Kayıtlarına Alınmaması

Üniversitenin Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğünde satılmak üzere üretilen arpa, gübre, süt, yumurta gibi mamul ürünlerin stok kayıtlarına alınmadan satışının yapıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 152 Mamuller Hesabına ilişkin düzenlemeler içeren "Hesabın niteliği" başlıklı 131'inci maddesinde, bu hesabın üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

"Hesabın işleyişi" başlıklı 132'nci maddesinde ise üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 151 Yarı Mamuller Üretim Hesabına alacak kaydedileceği; maliyet dönemi sonlarında yarı mamul hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderlerin bu hesaba borç, 711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma, 721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma, 731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesaplarının mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedileceği; satılan mamullerin bir taraftan maliyet

bedelleri ile 152 No.lu hesaba alacak, 620 Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan yapılan tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, satış bedelinin 60 Brüt Satışlar grubunun ilgili hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisinin de 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan denetim ve incelemelerde; satılmak üzere üretimi yapılan arpa, gübre, süt, yumurta gibi mamul ürünlerin muhasebe kayıtlarına alınmadan doğrudan satışının yapıldığı, bir personel tarafından miktar ve gelir bilgilerinin toplanarak takip edildiği anlaşılmıştır. Söz konusu mamullerin kayıt altına alınmamasının, ilgili mamuller için hem doğru bir maliyet hesabı yapılamamasına hem de titiz bir takip imkânı verememesi dolayısıyla önemli bir kontrol ve denetim eksikliğine yol açabileceği değerlendirilmektedir.

Söz konusu mamullerin üretim sürecinde 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ve 152 Mamuller Hesabı kullanılmadığı için bu hesaplar Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı Bilançosuna tam ve doğru olarak yansımamıştır.

Kamu idaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli kayıtların tutulacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; satılmak üzere üretimi yapılan mamullerin, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, maliyet hesapları dâhil ilgili hesaplarda kayıt altına alınması, izlenmesi ve mali tablolara eksiksiz ve doğru yansımalarının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: İhale Usulleriyle Karşılanması Gereken İhtiyaçların Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması

Açık ihale yöntemiyle yapılması gereken ilaç ve malzeme alımlarının kısımlara bölünmek suretiyle, 4734 sayılı Kanun'un 22/f maddesine göre doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu;

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği;

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği;

Aynı Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ise, özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının doğrudan teminle yapılabileceği;

Belirtilmektedir.

Yapılan denetimlerde 4734 sayılı Kanunun 22/f maddesine göre yapılan alımların oldukça yüksek tutarlarda olduğu (209.230.934,74TL) tespit edilmiştir. Bu rakam 4734 sayılı Kanunda yer alan Açık İhale usulü ile yapılan alımların % 47 si, tüm doğrudan temin yöntemi ile alımların ise neredeyse iki katıdır. Sorumlu kişiler ile yapılan görüşmelerde kısaca bu alımların, çoğunlukla ameliyat anında firma yetkilisinin de yer aldığı bir zorunluluktan dolayı yapıldığı belirtilmiştir. Ancak hasta önceliğinden taviz verilmeden ihale dökümanında yer alan şartnamelerde tüm ihtiyaç ve isteklerimiz belirtilerek 22/f yöntemi ile yapılan birçok alımın iyi bir planlama ile İhale yöntemi kullanılarak yapılabileceği anlaşılmaktadır. Bunun sonucunda rekabet ortamının oluşabileceği ve fiyatların rekabet nedeni ile düşebileceği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, ihtiyaçların belirtilen mevzuat çerçevesinde karşılanacağı bilgisi verilmiştir.

Bu hükümler karşısında, hastaya özgü olmayan ve stoklanabilen ilaç ve malzeme alımlarının açık ihale usulüyle yapılması; açık ihale usulü ile karşılanması gereken ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22/f maddesine göre kısımlara bölmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle sağlanmaması gerekmektedir.

BULGU 5: Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırmı Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerine göre parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında, harcamaların Döner Sermaye bütçesine bu amaçla

konulan 2023 yılı ödeneklerinin %10'unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

2023 yılı bütçesine hizmet alımları için toplam 51.150.000,00TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 8.246.388,69 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar için bütçeye konulan ödeneklerin %10'unu aştığı (%16 olduğu) ve Kamu İhale Kurumundan da izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bundan sonra gerekli hassasiyetin gösterilmesi için ilgili personelin bilgilendirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>